

v lékařském vysvědčení, které jeho manželka přinesla, uvedeno, že žalobkyně má hrotkový katarrh. Žalovaný dále přednesl při tomto výsledku, »že žalobkyně mu přinesla toto vysvědčení proto, že jí, přímo řečeno, nevěřil, že jest nemocnou.« Práví-li zákon, že jest povinností manželů, by si obapolně pomáhali (§ 44 obč. zák.) a slušně spolu zacházeli (§ 90 obč. zák.), jest v tom zahrnuta i povinnost, by manžel cítil s manželem v době nemoci. Nevěřil-li však žalovaný, jak sám praví, žalobkyni, že byla nemocná, ačkoliv nemocnou byla, nechoval se k ní tak, jak podle zákona měl, a jest proto i pochopitelné, že žalobkyně pociťovala toto jeho chování jako těžké ublížení. Nižší soudy zjistily dále na základě výpovědi žalovaného jako strany a výpovědi svědka Emila L-a, že žalovaný, když obdržel dne 18. července 1930 obsílku k soudu, řekl žalované »hled', abys vyletěla, hned ještě od 8 do 9 hodin, že nemůže potřebovati nemocné lidi, že potřebuje lidi k práci«. Nižší soudy mají dále za zjištěno, že žalovaný tak učinil v hněvu, poněvadž mu řekla žalobkyně, že jde k lékaři, zatím však šla k soudu a nechala ho předvolati. Z toho usuzují nižší soudy, že již žalobkyně přispěla svým chováním k tomu, že se žalovaný dal strhnouti v hněvu k jejímu vypuzení a že jeho chování bylo pro její neupřímnost pochopitelným a že nelze proto za daných okolností mluvit ani o citelném ubližování, když jinak nic neoprávňovalo žalobkyni k domněnce, že žalovaný měl neodvratný úmysl svou manželku vypuditi. Leč názor jest mylný. Podle obapolného přednesu stran v jejich výpovědích jako stran, tedy i přednesu žalovaného, žijí obě strany od doby, co manželka odešla dne 18. července 1930 od svého manžela, odloučeně a žádná z nich se nepokusila manželství obnoviti. Pakli se však žalovaný nepokusil obnoviti manželství, vyplývá z toho logicky, že úmysl jeho vypuditi manželku byl míněn vážně a byl neodvratný a nebyl jen výbuchem hněvu, k němuž se dal strhnouti, jak mají za to nižší soudy, neupřímným chováním žalobkyně. Dosah slov pronesených žalovaným k žalobkyni při výstupu dne 18. července 1930 obsahujících výzvu, aby žalobkyně odešla od něho, a to ještě mezi 8. a 9. hodinou večer, rozkazovací způsob, kterým byla slova pronesena, a konečně doložka, kterou žalovaný výzvu odůvodnil, »že nemůže potřebovati nemocné lidi, že potřebuje lidi k práci«, vše to musilo se hluboce dotknouti žalobkyně jako manželky a musilo jí býti pociťováno jako hluboké pokoření, když byla vyzvána k opuštění domácnosti vlastně jen z toho důvodu, že byla nemocna. Tento čin žalovaného prozrazující zřejmě surovost ducha nelze omlouvati ani poměry, v nichž strany žijí, ani jeho povahou, zejména, když se jím projevil neodvratný úmysl žalovaného vypuditi žalobkyni z domácnosti pro její nemoc. Pakli žalobkyně za toho stavu věci odešla od žalovaného, nelze tvrditi, že zrušila manželské spoluzití svévolně, naopak jest usouditi, že tak učinila právem, když s ní žalovaný nezacházel slušně, jak bylo jeho povinností podle § 90 obč. zák. tím, že jí citelně na cti ubližoval. Tím prokázala žalobkyně i předpoklad, o nějž opřela nárok uplatňovaný žalobou.

Čís. 13340.

Ani za platnosti zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n., a vládního nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n., nemůže

soud přezkoumávatí materielní správnost disciplinárního nálezu proti zaměstnanci (kancelářskému oficiantu) ve veřejné správě.

Zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., nelze použítí, nerozhodl-li správní úřad o soukromoprávních nárocích kancelářského oficianta, nýbrž na základě předpisů disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 vl. nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. na jeho propuštění.

Platnosti disciplinárního nálezu správního úřadu nevadí, že není ve smyslu §§ 68 a 71 nařízení ze dne 13. ledna 1928, čís. 8 sb. z. a n., označen jako výměr.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv I 2069/32.)

Žalobkyně, kancelářská oficiantka ministerstva vnitra, byla po kárném řízení propuštěna ze služby. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na československém eráru náhrady škody, ježto prý byla propuštěna bez jakéhokoliv důvodu a důkazu a bez řádného kárného řízení. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Osobním výkazem žalobkyně je zjištěno, že žalobkyně jako kancelářská oficiantka nevykazovala v březnu 1931 deset let započítatelné služby kancelářské oficiantky a nevztahovaly se proto na ni předpisy §§ 88 až 90 vl. nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. a v důsledku toho nepřicházely ani v úvahu ustanovení V. hlavy služební pragmatiky (§§ 87 až 155), nýbrž předpisy §§ 47 až 53 citovaného vládního nařízení. Soudu je tudíž zkoumati jen, zda disciplinární nález po stránce formální byl správný, aniž by soud mohl jej přezkoumávatí po stránce materielní co do důvodnosti. V tom směru je spisy ministerstva vnitra zjištěno, že vyšetřování bylo provedeno ústně, že žalobkyni byl oznámen přesně služební přečin za vinu jí kladený, že žalobkyni byla dána příležitost, aby se o každém bodu obvinění ospravedlnila, že byly s ní o tom sepsány protokoly a byla jí dána příležitost oprav a doplňků, které sama vlastnoručně připisovala, že disciplinární nález jí byl doručen písemně a že trest disciplinární jí byl vyměřen podle § 52 nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. Sice není v jednotlivých protokolech uvedeno, že jí byly přečteny zápisy o její výpovědi (§ 49 odst. (4) cit. nař.), ale z toho, že vlastnoručně k těmto zápisům žalobkyně přičiňovala doplňky, je vidno, že jí byly dány ku přečtení a tak jí byla dána možnost doplňků a oprav. Na základě těchto zjištění dospívá soud ku přesvědčení, že ministerstvo vnitra dbalo při disciplinárním řízení proti žalobkyni předpisů § 49 a násl. cit. nařízení a že jeho nález po stránce formální je správný. Tím ministerstvo vnitra vykonalo a provedlo své právo, jemu jako zaměstnavateli v tomto soukromoprávním poměru daného podle cit. nař. Zažalovaný nárok, opírající se o to, že žalobkyně bez jakéhokoliv řádného disciplinárního řízení a bez jakéhokoliv důvodu a důkazu byla propuštěna, není důvodem po právu, neboť ve skutečnosti, jak shora je uvedeno, je provedenými důkazy zjištěno, že byla propuštěna ze služby na základě disciplinárního řízení, ve kterém jí byl uložen trest disciplinárního propuštění ze služby a tento nález disciplinární byl vydán formálně správně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Neúplnost řízení shledává odvolatelka v tom, že se

prvý soud zabýval jen tím, zda byl disciplinární nález po stránce formální správný, nepřezkoumav ho co do důvodnosti i po stránce materiální. Než již nejvyšší soud vídeňský ve svém plenissimárním usnesení ze dne 22. prosince 1910, Praes. 231/8, judikát 191 vyslovil zásadu, že disciplinární nálezy, které byly vydány proti t. zv. smluvním úředníkům státu nebo proti jiným zřízencům ve službách veřejných na podkladě smluvního závazku, nelze v pořadu práva materiálně přezkoumávat, a že tu tedy platí ustanovení § 268 c. ř. s. o vázanosti soudu civilního odsuzujícím disciplinárním nálezem. Čsl. nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 25. května 1926 Rv I 17/26 čís. 6059 sb. n. s. jde ještě dále než shora citovaný judikát, který připouští přezkoumání disciplinárního nálezu soudem po té stránce, zda došlo k němu podle rozhodujících ustanovení formálně správně, a dovozuje, že zkoumání soudu nesmí zasahovati do pravomoci disciplinárního úřadu, nýbrž musí se omeziti na otázku, zda se úřad ve výroku o trestu držel v mezích své pravomoci a je nepřekročil, takže přezkum měl by jen tehdy účinek pro zřízence příznivý, kdyby byl disciplinární úřad vyslovil trest, jenž na čin, jímž byl zřízenec uznán vinným, v zákoně není dovolen. Není tedy neúplnosti řízení v tom, že první soud odepřel zabývati se disciplinárním nálezem po stránce materiální.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud právem nezkoumal správnost disciplinárního nálezu ze dne 31. března 1931 po stránce materiální a právem poukázal k rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu čís. 6059 sb. n. s. Na zásadě vyslovené v tomto rozhodnutí, které vydáno bylo s hlediska tehdy platného nařízení veškerého ministerstva ze dne 25. ledna 1914 čís. 21 ř. z., nic se nemění tím, že pro poměr žalobkyně přichází nyní v úvahu zákon ze dne 24. června 1926 čís. 103 sb. z. a n. a vládní nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n., protože předpisy tohoto nařízení o tom, jak se stihá porušení služebních povinností (§ 47 a násl.), neuchylují se v podstatě od předpisů § 24 a násl. nařízení čís. 21/14 ř. z. Zásadní otázka, zda soud může přezkoumávat pravoplatné nálezy disciplinární a v jakém rozsahu, zůstala nedotčena a nebyla dotčena ani zákonem ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., kterého tu nelze použiti již proto, že správní úřad nerozhodoval o soukromoprávních nárocích žalobkyně, nýbrž disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 nařízení čís. 113/26 na propuštění žalobkyně. Dovolatelka neprávem se dovolává nařízení ze dne 13. ledna 1928 čís. 8 sb. z. a n. v §§ 68 a 71. Předpis § 68 o tom, že každé rozhodnutí má býti označeno jako výměr, nelze zajisté vykládati tak, že by vyřízení bez takového označení bylo nicotné a bez právní relevance.

Čís. 13341.

Opomenul-li v nesporném řízení rekursní soud v důvodech svého usnesení rekurs vyřídití úplně, jest jeho usnesení zmatečné podle § 41 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, R II 48/34.)